EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 27.7.2020.
COM(2020) 623 final

2020/0161 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko Direktīvu (ES) 2016/798 groza attiecībā uz dzelzceļa drošības un savstarpējas izmantojamības noteikumu piemērošanu Lamanša pastāvīgajā savienojumā

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Ar 1986. gada 12. februārī Kenterberijā parakstīto Līgumu starp Franciju un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti par Lamanša pastāvīgā savienojuma būvniecību un ekspluatāciju, ko veic privāti koncesionāri (turpmāk "Kenterberijas līgums"), tika izveidota starpvaldību komisija, kuras uzdevums ir pārraudzīt visus jautājumus, kas saistīti ar Lamanša pastāvīgā savienojuma būvniecību un ekspluatāciju.

Līdz beigsies pārejas periods, kas noteikts ar Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas[1], starpvaldību komisija ir valsts drošības iestāde Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/798[2] 3. panta 7. punkta nozīmē, kuras kompetencē ir Lamanša pastāvīgais savienojums.

Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/798 3. panta 7. punktu valsts drošības iestāde var būt struktūra, kurai vairākas dalībvalstis uzticējušas uzdevumus saistībā ar dzelzceļa drošību. Tomēr pēc minētā pārejas perioda beigām starpvaldību komisija būs dalībvalsts un trešās valsts izveidota struktūra. Direktīvā (ES) 2016/798 nav paredzēta iespēja, ka valsts drošības iestāde var būt struktūra, kurai uzdevumus uzticējušas dalībvalsts un trešā valsts. Tāpēc, ja vien nav noteikts citādi, pēc pārejas perioda beigām Savienības tiesību akti vairs nebūs piemērojami Lamanša pastāvīgā savienojuma daļai, kas ir Apvienotās Karalistes jurisdikcijā.

Lai nodrošinātu Lamanša pastāvīgā savienojuma drošu un efektīvu ekspluatāciju, vajadzīga vienota drošības iestāde, kas būtu atbildīga par visu šo infrastruktūru, un tai arī turpmāk vajadzētu būt starpvaldību komisijai. Tādēļ ir jāgroza Direktīva (ES) 2016/798.

Paralēlā un saistītā iniciatīvā Komisija arī ierosina pieņemt Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumu, ar ko Franciju pilnvaro ar zināmiem nosacījumiem risināt sarunas un noslēgt starptautisku nolīgumu, ar kuru starpvaldību komisiju saglabātu kā vienotu valsts drošības iestādi attiecībā uz Lamanša fiksēto savienojumu[3]. Šāds nolīgums nodrošinātu, ka starpvaldību komisija Lamanša pastāvīgajā savienojumā ievēro Savienības tiesību normas, kas piemērojamas valstu drošības iestādēm, un jo īpaši Direktīvu (ES) 2016/798, Direktīvu (ES) 2016/797[4] un Regulu (ES) 2016/796[5]. Šajā nolīgumā būtu paredzēts, ka ārkārtas gadījumos Francijas valsts drošības iestāde var uz laiku pārņemt kompetenci attiecībā uz Lamanša pastāvīgā savienojuma daļu, kas ir Francijas jurisdikcijā. Tajā būtu arī paredzēts, ka gadījumā, ja, izskatot strīdu ar Kenterberijas līgumu izveidotajā šķīrējtiesā, rodas jautājums par Savienības tiesību aktu interpretāciju, minētajai šķīrējtiesai šis jautājums ir jānodod izskatīšanai Eiropas Savienības Tiesā. Visbeidzot, saskaņā ar ierosināto pilnvarojuma lēmumu Komisija pilnvarotu Franciju noslēgt nolīgumu, iepriekš pārbaudot, vai tas atbilst pilnvarojuma lēmumā izklāstītajiem nosacījumiem.

---

1 OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/798 (2016. gada 11. maijs) par dzelzceļa drošību (OV L 138, 26.5.2016., 102. lpp.).

3 COM (2020) 622.

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/797 (2016. gada 11. maijs) par dzelzceļa sistēmas savstarpēju izmantojamību Eiropas Savienībā (OV L 138, 26.5.2016., 44. lpp.).

5 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/796 (2016. gada 11. maijs) par Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūru un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 881/2004 (OV L 138, 26.5.2016., 1. lpp.).

Ņemot vērā šo Komisijas priekšlikumu par Francijai adresētu pilnvarojuma lēmumu, šā priekšlikuma mērķis ir grozīt Direktīvas (ES) 2016/798 3. panta 7. punktu, kurā definēts jēdziens "valsts drošības iestāde", gan dzelzceļa drošības nolūkā saskaņā ar minēto direktīvu, gan dzelzceļa savstarpējas izmantojamības nolūkā saskaņā ar Direktīvu (ES) 2016/797. Mērķis ir ļaut struktūru, kurai dalībvalsts un trešā valsts, pamatojoties uz starptautisku nolīgumu, ko noslēgusi vai apstiprinājusi ES, ir uzticējušas uzdevumus saistībā ar dzelzceļa drošību un savstarpēju izmantojamību, uzskatīt par valsts drošības iestādi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

Turklāt šajā priekšlikumā būtu paredzēts, ka vajadzības gadījumā dzelzceļa drošības apsvērumu dēļ attiecīgajai dalībvalstij būtu nekavējoties jāizmanto tiesības, kas paredzētas nolīgumā ar attiecīgo trešo valsti, saskaņā ar ko valsts drošības iestādei ir tiesības uzņemties ekskluzīvu kompetenci attiecībā uz to dzelzceļa infrastruktūras daļu, kura atrodas minētajā dalībvalstī. Priekšlikumā būtu arī paredzēts, ka Eiropas Savienības Tiesas jurisdikcijā būtu pieņemt nolēmumu pēc tādas šķīrējtiesas pieprasījuma, kas izveidota ar starptautisku nolīgumu, piemēram, tādu nolīgumu ar Apvienoto Karalisti, kura sarunu risināšanai un noslēgšanai būtu jāpilnvaro Francija.

- **Atbilstība spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā rīcībpolitikas jomā**

Šis priekšlikums ietver Direktīvas (ES) 2016/798 grozījumus ar ļoti ierobežotu darbības jomu, ar kuriem tiktu novērstas dažas sekas, kas izriet no tā, ka minētā direktīva Apvienotajai Karalistei vairs nebūs piemērojama. Ierosinātie noteikumi aprobežojas tikai ar to, kas šajā ziņā vajadzīgs, lai nodrošinātu drošu un efektīvu pārrobežu ekspluatāciju, un papildina spēkā esošos noteikumus. Tātad šis priekšlikums ir pilnībā saskanīgs ar esošo tiesisko regulējumu.

- **Atbilstība pārējiem Savienības politikas virzieniem**

Priekšlikums attiecas uz dzelzceļa drošību un savstarpēju izmantojamību, un ar to Direktīvu (ES) 2016/798 groza, lai konkrēti risinātu situāciju Lamanša pastāvīgajā savienojumā pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no Savienības.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 91. panta 1. punkts.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Tā kā priekšlikuma mērķis ir Direktīvas (ES) 2016/798 grozījumi, kas nepieciešami iepriekš aprakstītajām vajadzībām, tās mērķi var sasniegt tikai ar aktu Savienības līmenī.

- **Proporcionalitāte**

Ierosinātā regula tiek uzskatīta par samērīgu, jo tā ar ierobežotām un nepieciešamām tiesību akta izmaiņām spēj nodrošināt Lamanša pastāvīgā savienojuma drošu un efektīvu ekspluatāciju un izvairīties no traucējumiem. Šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Šajā priekšlikumā ir ietverts ierobežots noteikumu kopums, ar ko risina ļoti specifisku situāciju, un neviens no šiem noteikumiem nav jātransponē valsts tiesību aktos. Ņemot to vērā, Eiropas Parlamenta un Padomes regula ir piemērots tiesību akta veids.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Neattiecas, jo priekšlikums ietver spēkā esoša tiesību akta grozījumus un tā darbības joma ir ļoti ierobežota.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Tā kā Direktīvas (ES) 2016/798 grozījumu darbības joma ir ļoti ierobežota, priekšlikuma sabiedriskā apspriešana nav vajadzīga.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Lai nodrošinātu, ka ierosinātais pasākums sasniedz paredzēto mērķi, bet vienlaikus aprobežojas ar to, kas ir absolūti nepieciešams, ir veikta šā priekšlikuma iekšēja juridiska un tehniska analīze.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums nav vajadzīgs, jo nav būtiski atšķirīgu politikas risinājumu, izņemot ierosināto.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas

- **Pamattiesības**

Priekšlikums neietekmē pamattiesību piemērošanu vai aizsardzību.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Neattiecas

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Neattiecas

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikumu veido divi aspekti.

(1) Direktīvas (ES) 2016/798 3. panta 7. punktā iekļaujot jaunu ievilkumu, tiek panākts, ka struktūru, kurai dalībvalsts un trešā valsts, pamatojoties uz starptautisku nolīgumu, ko noslēgusi vai apstiprinājusi Savienība, ir uzticējušas uzdevumus saistībā ar dzelzceļa drošību, var uzskatīt par valsts drošības iestādi saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.

(2) Saskaņā ar jaunu 4. punktu, kas iekļauts Direktīvas (ES) 2016/798 16. pantā, tiktu paredzēti īpaši noteikumi par Savienības dzelzceļa drošības un savstarpējas

izmantojamības noteikumu piemērošanu gadījumā, ja drošības iestādi attiecībā uz vienu inženiertehnisko struktūru ir izveidojušas dalībvalsts un trešā valsts saskaņā ar starptautisku nolīgumu, ko noslēgusi vai apstiprinājusi Savienība. Šie noteikumi jo īpaši paredz attiecīgās dalībvalsts pienākumu veikt visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka Savienības tiesību akti tiek piemēroti vienmēr. Tajos arī noteikts, ka Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir pieņemt prejudiciālus nolēmumus par Savienības tiesību aktu interpretācijas jautājumiem, ja tie ir radušies strīdos starp attiecīgo dalībvalsti un trešo valsti dzelzceļa drošības un savstarpējas izmantojamības jomā.

2020/0161 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,

ar ko Direktīvu (ES) 2016/798 groza attiecībā uz dzelzceļa drošības un savstarpējas izmantojamības noteikumu piemērošanu Lamanša pastāvīgajā savienojumā

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[6],

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu[7],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/798[8] 16. pantā ir noteikts, ka dalībvalstis izveido valstu drošības iestādes, kurām uztic ar dzelzceļa drošību saistītus uzdevumus. Saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/798 3. panta 7. punktu valsts drošības iestāde var būt ne tikai iestāde, ko vienpusēji izveidojusi attiecīgā dalībvalsts, bet arī struktūra, kurai vairākas dalībvalstis uzticējušas minētos uzdevumus, lai nodrošinātu vienotu drošības režīmu.

(2) Ar 1986. gada 12. februārī Kenterberijā parakstīto Līgumu starp Franciju un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti par Lamanša pastāvīgā savienojuma būvniecību un ekspluatāciju, ko veic privāti koncesionāri ("Kenterberijas līgums"), tika izveidota starpvaldību komisija, kuras uzdevums ir pārraudzīt visus jautājumus, kas saistīti ar Lamanša pastāvīgā savienojuma būvniecību un ekspluatāciju.

(3) Līdz beigsies pārejas periods, kas noteikts ar Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas[9] ("pārejas periods"), starpvaldību komisija ir valsts drošības iestāde Direktīvas (ES) 2016/798 3. panta 7. punkta nozīmē, kas ir atbildīga par Lamanša pastāvīgo savienojumu.

(4) Pēc pārejas perioda beigām starpvaldību komisija būs dalībvalsts un trešās valsts izveidota struktūra. Ja vien nav noteikts citādi, tā vairs nebūtu valsts drošības iestāde saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un Savienības tiesību akti vairs nebūtu piemērojami Lamanša pastāvīgā savienojuma daļai, kas ir Apvienotās Karalistes jurisdikcijā.

(5) Lai nodrošinātu Lamanša pastāvīgā savienojuma drošu un efektīvu ekspluatāciju, būtu lietderīgi saglabāt starpvaldību komisiju kā vienotu drošības iestādi, kas ir atbildīga par visu šo infrastruktūru.

---

6 OV C …, , lpp.

7 OV C …, , lpp.

8 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/798 (2016. gada 11. maijs) par dzelzceļa drošību (OV L 138, 26.5.2016., 102. lpp.).

9 OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.

(6) Šādā nolūkā ar Lēmumu XXX/XX Francija ar zināmiem nosacījumiem ir pilnvarota risināt sarunas, parakstīt un noslēgt nolīgumu, ar ko starpvaldību komisija, kas izveidota ar Kenterberijas līgumu, tiek saglabāta kā drošības iestāde, kuras kompetencē ir Savienības tiesību aktu piemērošana Lamanša pastāvīgajā savienojumā.

(7) Direktīva (ES) 2016/798 ir jāpielāgo, lai ņemtu vērā šo īpašo situāciju.

(8) Tālab būtu jāparedz īpaši noteikumi par kompetentajām iestādēm, kā arī par attiecīgās dalībvalsts pienākumiem veikt visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka kopīgā kompetentā iestāde vai, ja tas nav iespējams, attiecīgās dalībvalsts kompetentā iestāde vienmēr piemēro Savienības tiesību aktus. Strīdu izšķiršana starp attiecīgo dalībvalsti un trešo valsti dzelzceļa drošības jomā var radīt jautājumus par Savienības tiesību aktu interpretāciju. Līdz ar to Eiropas Savienības Tiesas kompetencē vajadzētu ietvert prejudiciālu nolēmumu pieņemšanu par šādiem jautājumiem.

(9) Lai nodrošinātu, ka pārejas perioda beigās ir ieviesti vajadzīgie noteikumi, šī regula būtu jāpieņem steidzamības kārtā. Tādēļ ir lietderīgi paredzēt izņēmumu astoņu nedēļu laikposmam, kas minēts 4. pantā Protokolā Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā, kurš pievienots Līgumam par Eiropas Savienību, Līgumam par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumam.

(10) Šai regulai būtu jāstājas spēkā steidzamības kārtā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Direktīvu (ES) 2016/798 groza šādi:

a) direktīvas 3. panta 7. punktu aizstāj ar šādu:

“7. “valsts drošības iestāde” ir

– valsts struktūra, kurai uzticēti uzdevumi saistībā ar dzelzceļa drošību saskaņā ar šo direktīvu,

– jebkura struktūra, kurai vairākas dalībvalstis uzticējušas minētos uzdevumus, lai nodrošinātu vienotu drošības režīmu,

– jebkura struktūra, kurai dalībvalsts un trešā valsts uzticējušas minētos uzdevumus, lai nodrošinātu vienotu drošības režīmu, ar nosacījumu, ka Savienība šajā nolūkā ir noslēgusi nolīgumu ar attiecīgo trešo valsti vai ka dalībvalsts ir noslēgusi šādu nolīgumu saskaņā ar pilnvarojumu, ko Savienība piešķīrusi šajā nolūkā.”;

b) direktīvas 16. pantam pievieno šādu punktu:

“4. Ja viena inženiertehniskā struktūra daļēji atrodas trešā valstī un daļēji atrodas dalībvalstī, minētā dalībvalsts papildus valsts drošības iestādei, kas citādi kompetenta tās teritorijā, un saskaņā ar 3. panta 7. punkta trešo ievilkumu un Savienības noslēgtu vai tās apstiprinātu starptautisku nolīgumu var izraudzīties drošības iestādi, kam ir īpaša kompetence attiecībā uz minēto inženiertehnisko struktūru un visiem citiem ar to saistītās dzelzceļa infrastruktūras elementiem (“īpašā drošības iestāde”). Saskaņā ar minēto nolīgumu valsts drošības iestāde var uz laiku pārņemt kompetenci attiecībā uz to infrastruktūras daļu, kas atrodas minētās dalībvalsts teritorijā.

Saistībā ar jebkuru pirmajā daļā minēto starptautisko nolīgumu attiecīgā dalībvalsts veic visus pasākumus, kas ir tās rīcībā saskaņā ar šādu nolīgumu, lai nodrošinātu, ka īpašā drošības

iestāde ievēro piemērojamās Savienības tiesību normas. Šādā nolūkā un vajadzības gadījumā dzelzceļa drošības apsvērumu dēļ attiecīgā dalībvalsts nekavējoties izmanto tiesības, kas paredzētas nolīgumā ar attiecīgo trešo valsti, saskaņā ar ko valsts drošības iestādei ir tiesības uzņemties ekskluzīvu kompetenci attiecībā uz to dzelzceļa infrastruktūras daļu, kura atrodas attiecīgajā dalībvalstī.

Ja strīdā, kas iesniegts izskatīšanai šķīrējtiesā saskaņā ar pirmajā daļā minēto starptautisko nolīgumu, rodas jautājums par Savienības tiesību normas interpretāciju, Eiropas Savienības Tiesas jurisdikcijā ir pieņemt nolēmumu par šo jautājumu pēc tās šķīrējtiesas pieprasījuma, kas izveidota, lai izšķirtu strīdus saskaņā ar minēto starptautisko nolīgumu.

Savienības tiesību normas, kas reglamentē procedūras Eiropas Savienības Tiesā saskaņā ar LESD 267. pantu, *mutatis mutandis* piemēro arī pieprasījumiem pieņemt nolēmumu, kas Eiropas Savienības Tiesā iesniegti saskaņā ar trešo daļu.

Lietās, kas iesniegtas izskatīšanai Eiropas Savienības Tiesā saskaņā ar trešo daļu:

(a) trešā valsts, kas ir pirmajā daļā minētā starptautiskā nolīguma puse, var piedalīties tiesvedībā Eiropas Savienības Tiesā tāpat kā dalībvalsts;

(b) advokātiem, kas pilnvaroti praktizēt trešās valsts tiesās, ir tiesības pārstāvēt jebkuru šādas tiesvedības pusi vai palīdzēt tai Eiropas Savienības Tiesā. Šādos gadījumos minētos advokātus visos aspektos uzskata par advokātiem, kas pilnvaroti praktizēt dalībvalstu tiesās un pārstāv kādu pusi vai palīdz tai Eiropas Savienības Tiesā.

Ja īpašā drošības iestāde nepilda kādu Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu, kas pieņemts saskaņā ar trešo daļu, attiecīgā dalībvalsts nekavējoties izmanto tiesības, kas paredzētas pirmajā daļā minētajā starptautiskajā nolīgumā ar trešo valsti, saskaņā ar ko valsts drošības iestādei ir tiesības uzņemties ekskluzīvu kompetenci attiecībā uz to dzelzceļa infrastruktūras daļu, kura atrodas attiecīgajā dalībvalstī.”

2. pants

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētājs	*priekšsēdētājs*